

**Міністерство освіти і науки України
Мирогощанський аграрний фаховий коледж**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Організація і технологія ведення фермерського
господарства»**

Фахової передвищої освіти

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	201 Агрономія
КВАЛІФІКАЦІЯ	Фаховий молодший бакалавр з агрономії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Мирогощанського
аграрного фахового коледжу

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Голова педагогічної ради І.В. Духнич

Освітньо-професійна програма вводиться
в дію з 01 вересня 2022 року.

В.о. Директора І.В. Духнич
(наказ від «31» серпня 2022 р. № 114)

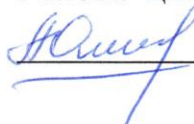
Мирогоща - 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Організація і технологія ведення фермерського господарства»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ   Фаховий молодший бакалавр
 СТУПІНЬ
 ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ   20 Аграрні науки та продовольство
 СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   201 Агрономія
 КВАЛІФІКАЦІЯ   Фаховий молодший бакалавр з агрономії

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

На засіданні циклової комісії
 агрономічних дисциплін
 Протокол № 10 від «24» червня 2022 р.
 Голова циклової комісії

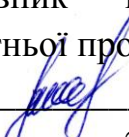
 Ю.С.Кравчук

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Методичною радою Мирогощанського
 аграрного фахового коледжу
 Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.
 Голова Методичної ради

 М.Д. Кривичун

РОЗРОБЛЕНО І РЕКОМЕНДОВАНО

Робочою групою спеціальності
 201 Агрономія
 Керівник проєктної групи (гарант
 освітньої програми)
 Г.В.Науменко
 «24» червня 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Організація і технологія ведення фермерського господарства» для підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня фахової передвищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти.

Вперше затверджено і введено в дію 31 серпня 2018 року на підставі засідання Педагогічної ради Мирогощанського аграрного коледжу, протокол №1.

Переглянуто і введено в дію 29 жовтня 2021 року на підставі засідання Педагогічної ради Мирогощанського аграрного фахового коледжу, протокол №2.

Освітньо-професійну програму розроблено на основі стандарту фахової передвищої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2021 № 743 «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр», введеного в дію з 2022/2023 навчального року.

URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2021/06/30/201.Ahronomiya.30.06.docx>

Розроблено робочою групою у складі:

Науменко Ганна Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії агрономічних дисциплін Мирогощанського аграрного фахового коледжу – **голова проектної групи**

Борисов Олександр Володимирович, спеціаліст першої категорії, викладач циклової комісії агрономічних дисциплін Мирогощанського аграрного фахового коледжу – **член проектної групи**

Духнич Ірина Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист циклової комісії агрономічних дисциплін Мирогощанського аграрного фахового коледжу – **член проектної групи**

Рецензенти:

Фурманець Олег Анатолійович - кандидат с/г наук із спеціальності агрогрунтознавство і агрофізика, доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства й землеробства Національного університету водного господарства за основним місцем роботи та головний агроном ТОВ «ЗАХІДАГРОПРОМ» по сумісництву.

Малинка Леся Вікторівна – кандидат сільськогосподарських наук, завідувач науково-методичного кабінету природничо-екологічної та математичної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

**1. Опис освітньо-професійної програми зі спеціальності
201 Агронія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу фахової передвищої освіти	Мирогощанський аграрний фаховий коледж
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з агрономії
Професійна кваліфікація	-
Кваліфікація в дипломі	Освітньо-професійний ступінь - Фаховий молодший бакалавр Спеціальність – 201 Агронія Освітньо-професійна програма - Виробництво і переробка продукції рослинництва
Рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій	Освітньо професійний ступінь фахового молодшого бакалавра відповідає 5 рівню Національної рамки кваліфікацій
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Організація і технологія ведення фермерського господарства
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра	180 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія ДО № 001521 від 22 березня 2022 р. Визнано акредитованою за рівнем фахової передвищої освіт відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 27 січня 2015 року. Протокол № 114 (наказ МОН України від 6 лютого 2015 року № 133л), наказу ДСЯО України від 22.03.2022 №01-10/31. Строк дії сертифіката до 01 липня 2025 року.
Термін дії освітньо-професійної програми	До закінчення дії сертифікату
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за	Передумови: базова середня освіта;

програмою	повна загальна середня освіта (профільна середня освіта); професійна (професійно технічна) освіта; фахова передвища освіта вища освіта.
Мова(и) викладання	Українська
Інтернет адреса постійного розміщення освітньо-професійної програми	https://macollege.rv.ua/?page_id=38490
2 – Мета освітньо професійної програми	
Встановлення термінів, змісту, методів навчання, оцінювання осіб з визначеним ступенем освіти для підготовки висококваліфікованих професійних фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані задачі та виконувати практичні проблеми у галузі агрономії.	
3 – Характеристика освітньо професійної програми	
Предметна область	<p>Об'єкт вивчення та/або діяльності: технологічні процеси і обладнання вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>Цілі навчання: формування у здобувачів фахової передвищої освіти здатності розв'язувати типові спеціалізовані задачі в агрономії, що можуть характеризуватися певною невизначеністю умов</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення) та спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до	Фаховий молодший бакалавр (або фахівець)

<p>працевлаштування</p>	<p>підготовлений до виконання робіт в галузі економіки за Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010», затвердженим і введеним в дію наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами) може виконувати наступні види:</p> <p>Секція А СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО</p> <p>Розділ 01 Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг</p> <p>Група 01.1 Вирощування однорічних і дворічних культур 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур 01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів 01.15 Вирощування тютюну 01.16 Вирощування прядивних культур 01.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур</p> <p>Група 01.2 Вирощування багаторічних культур 01.21 Вирощування винограду 01.24 Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів 01.25 Вирощування ягід, горіхів та інших фруктів 01.27 Вирощування культур для виробництва напоїв 01.28 Вирощування пряних, ароматичних і лікарських культур 01.29 Вирощування інших багаторічних культур</p> <p>Група 01.3 Відтворення рослин Клас 01.30 Відтворення рослин</p>
-------------------------	---

Група 01.4**Тваринництво**

01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід

01.42 Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів

01.43 Розведення коней та інших тварин родини конячих

01.45 Розведення овець і кіз

01.46 Розведення свиней

01.47 Розведення свійської птиці

01.49 Розведення інших тварин

Група 01.6**Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяурожайна діяльність**

Клас 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві

Клас 01.63 Післяурожайна діяльність

Клас 01.64 Оброблення насіння для відтворення

Група 01.5**Змішане сільське господарство**

Клас 01.50 Змішане сільське господарство

Секція С**ПЕРЕРОБНА ПРОМИСЛОВІСТЬ****Розділ 10****Виробництво харчових продуктів****Група 10.1 Виробництво м'яса та м'ясних продуктів**

10.11 Виробництво м'яса

10.12 Виробництво м'яса свійської птиці

10.13 Виробництво м'ясних продуктів

Група 10.3 Перероблення та консервування фруктів і овочів

10.31 Перероблення та консервування картоплі

10.32 Виробництво фруктових і овочевих соків

10.39 Інші види перероблення та консервування

фруктів і овочів

Група 10.5

Виробництво молочних продуктів

10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру

Група 10.6

Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів і крохмальних продуктів

10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості

10.62 Виробництво крохмалів і крохмальних продуктів

Група 10.7 Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів

10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання

10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання

10.73 Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів

Група 10.8 Виробництво інших харчових продуктів

10.81 Виробництво цукру

10.84 Виробництво прянощів і приправ

10.89 Виробництво інших харчових продуктів, н.в.і.у.

Група 10.9 Виробництво готових кормів для тварин

10.91 Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах

Секція М

ПРОФЕСІЙНА, НАУКОВА ТА ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Розділ 74 Інша професійна, наукова та технічна діяльність

Група 74.9 Інша професійна, наукова та технічна

діяльність, н.в.і.у.

Клас 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.

Фаховий молодший бакалавр (або фахівець) здатний **займати первинні посади** до професійних назв робіт за Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (затверджено і надано чинності наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами)) :

Код КП	Код ЗКПТР	Професійна назва роботи
1221		Керівники виробничих підрозділів у сільському, лісовому та водному господарствах, у риборозведенні, рибальстві та природно-заповідній справі
1229.4	22027	Завідувач практики (виробничої, навчальної)
3212		Агротехнік
3212	20047	Агроном відділення (бригади, сільськогосподарської ділянки, ферми, цеху)
3213		Фахівець з організації та ведення фермерського господарства
2213.2	20040	Агроном
2213.2	20053	Агроном з насінництва
2213.2	20050	Агроном із захисту рослин
2213.1		Агроном-дослідник
2213.2	20043	Агроном-інспектор
2213.2	20056	Агрохімік
6131		Робітник фермерського господарства
6131		Фермер

Може займати первинні посади: - Агроном відділення;

- Агроном бригади;
- Агроном сільськогосподарської ділянки;
- Агроном фермерського господарства;
- Агроном цеху;
- Керівник фермерського господарства.

А також посади заступників відповідно до професійних назв робіт, які є складовими кваліфікаційних угруповань.

Академічні права

Продовження навчання за початковим (короткий цикл)

випускників	або першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти, або за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-орієнтоване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання за допомогою інформаційних технологій, самонавчання, індивідуально-творчий підхід, навчання через виробничу практику, тощо. Лекції, практичні, лабораторні та самостійні заняття. Проведення конференцій та консультацій.
Оцінювання	Результати навчання забезпечують наступними видами контролю: усне та письмове опитування, тестування, усні і письмові іспити, диференційовані заліки, захист звітів з практики, захист курсових робіт (проектів) та публічний захист дипломного проєкту. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 4-бальною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність особи розв'язувати типові спеціалізовані задачі агрономії або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів аграрної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
Загальні компетентності	<p>ЗК1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення</p>

	<p>здорового способу життя.</p> <p>ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК4.Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК5.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в команді</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК1. Здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності.</p> <p>СК2. Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури та дикорослі рослини, оцінювати їх фізіологічний стан, адаптаційний потенціал, визначати чинники поліпшення росту, розвитку і якості продукції.</p> <p>СК3. Здатність розпізнавати основні типи та різновиди ґрунтів, обґрунтовувати напрями їх використання у землеробстві та прийоми відтворення родючості.</p> <p>СК4. Здатність обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>СК5. Здатність розуміти основні біологічні та агротехнологічні правила і теорії, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>СК6. Здатність вирощувати, розмножувати сільсько-господарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати в процесах виробництва, переробки і зберігання новітні прийоми, заходи, засоби для отримання високоякісної, екологічно безпечної, ринково привабливої сільськогосподарської продукції.</p> <p>СК8. Здатність розуміти фізіологічні процеси сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.</p> <p>СК9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p>

	<p>СК10.Здатність застосовувати методи статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.</p> <p>СК11.Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища.</p> <p>СК12. Здатність забезпечувати безпечність праці під час вирощування сільськогосподарських та інших рослин</p> <p>СК13. Здатність володіти теоретичними знаннями з правил дорожнього руху і практичними навичками при керуванні автомобілями, тракторами та агрегатами, регулювати їх на задані умови і контролювати якість виконання механізованих робіт</p> <p>СК14. Здатність проводити заходи щодо захисту здоров'я та забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин;</p> <p>СК15. Здатність використовувати професійні знання та навички з технології виробництва продукції тваринництва;</p> <p>СК16. Здатність до застосування знань з морфологічних і фізіологічних особливостей сільськогосподарських тварин;</p> <p>СК17. Здатність використовувати теоретичні знання з біологічних особливостей і технології вирощування кормових культур при організації виробництва, заготівлі і зберіганні кормів;</p> <p>СК18. Здатність використовувати теоретичні знання з морфології та біології овочевих, плодкових і ягідних культур, технології вирощування посадкового матеріалу та виробництві овочевої та плодово-ягідної продукції;</p> <p>СК19. Здатність використовувати знання для організації ефективної роботи сільськогосподарського підприємства</p> <p>СК20. Здатність оцінювати вплив агрометеорологічних факторів і агрокліматичних умов на ріст, розвиток і розміщення сільськогосподарських культур.</p>
<p>7 – Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	
Результати навчання	<p>РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії.</p> <p>РН2. Вільно спілкуватися державною мовою усно і</p>

письмово, у тому числі з професійних питань.

PH3. Спілкуватися іноземною мовою усно і письмово на рівні, достатньому для обговорення професійних питань, пошуку необхідної інформації з питань агрономії.

PH4. Опановувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності в агрономії.

PH5. Застосовувати методи статистичної обробки даних в агрономії.

PH6. Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.

PH7. Розробляти технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур.

PH8. Здійснювати первинний лабораторний аналіз зразків ґрунту, рослин і продукції рослинництва.

PH9. Розробляти та обґрунтовувати системи сівозмін для господарства.

PH10. Визначати вартісну оцінку основних виробничих ресурсів господарства.

PH11. Комплектувати і експлуатувати машинно-тракторні агрегати.

PH12. Обирати для вирощування сільськогосподарських культур добрива та засоби захисту рослин на основі аналізу інформації про наявний асортимент.

PH13. Оцінювати якість виконання польових робіт та раціонально використовувати природні ресурси.

PH14. Організовувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог, технологічні операції з первинної переробки і зберігання сільськогосподарської продукції.

PH15. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва.

PH 16. Організовувати та здійснювати управління виробничою діяльністю у сфері агрономії в умовах, що можуть зазнавати непередбачуваних змін.

PH17. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати

	<p>роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.</p> <p>PH18. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.</p> <p>PH19 Володіти знаннями з правил дорожнього руху і практичними навичками при керуванні автомобілями, тракторами та агрегатами, регулювати їх на задані умови і контролювати якість виконання механізованих робіт;</p> <p>PH20 Прогнозувати вплив агрометеорологічних факторів і агрокліматичних умов на ріст, розвиток і розміщення сільськогосподарських культур</p> <p>PH21 Організовувати виконання технологічних процесів по вирощуванню кормових культур, заготівлі і зберіганні кормів</p> <p>PH22 Забезпечувати реалізацію заходів щодо захисту здоров'я сільськогосподарських тварин.</p> <p>PH23 Використовувати основи анатомічної будови тіла і фізіології сільськогосподарських тварин у технологічних процесах виробництва і переробки продукції тваринництва</p> <p>PH24 Знати основи технологій виробництва продукції скотарства, свинарства, птахівництва, вівчарства;</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо професійної програми	
Кадрове забезпечення	Відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня ФПВО, викладацький склад, що задіяний до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на відповідному рівні освіти. Всі педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією, відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та щорічно проходять підвищення кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, компютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні

	комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі. Передбачений варіант дистанційного отримання інформації та взаємодії з викладачами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний веб -сайт https://macollege.rv.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну і виховну діяльність, структурні підрозділи, новини, правила прийому, навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін у т.ч. у системі дистанційного навчання. - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до мережі Інтернет; - бібліотека, читальний зал; - навчальні та робочі плани; - графіки освітнього процесу; - навчально-методичні комплекси з дисциплін; - навчальні та робочі програми дисциплін; - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи з дисциплін; - програми практик; - методичні вказівки щодо виконання курсових та дипломних проєктів (робіт); - критерії оцінювання рівня підготовки.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах в межах України
Міжнародна кредитна мобільність	Не передбачено
Навчання іноземних здобувачів фахової передвищої освіти (за наявності)	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання

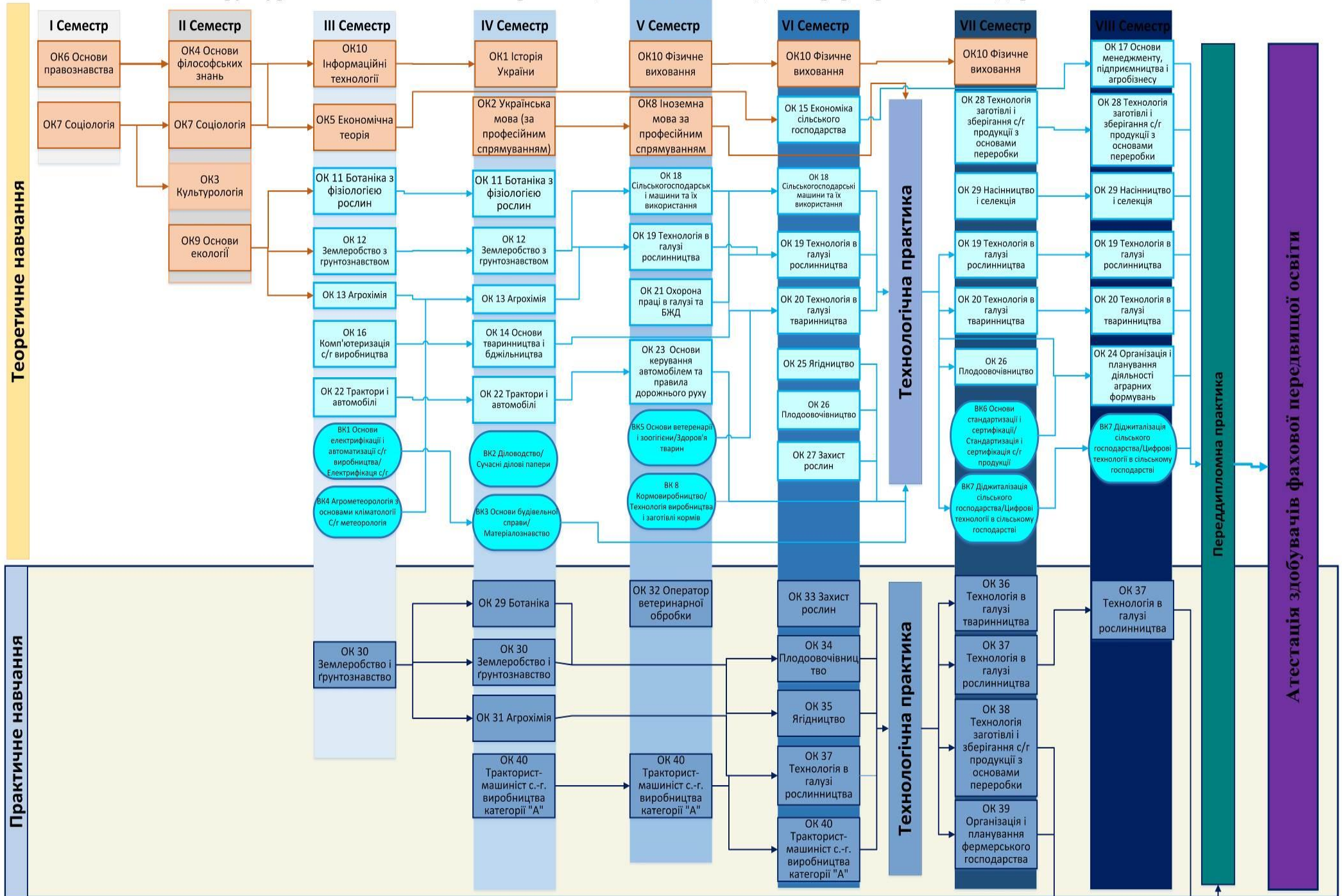
2.1. Перелік освітніх компонентів ОПП

Код о/к	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ОПП			
1.1 Обов'язкові освітні компоненти, що формують загальні компетентності			
OK1	Історія України*	1,5	Диференційований залік
OK2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	1,5	Диференційований залік
OK3	Культурологія	1,5	Диференційований залік
OK4	Основи філософських знань	1,5	Диференційований залік
OK5	Економічна теорія	2	Диференційований залік
OK6	Основи правознавства	1,5	Диференційований залік
OK7	Соціологія*	3	Екзамен
OK8	Іноземна мова за професійним спрямуванням*	6,5	Диференційований залік
OK9	Основи екології*	1,5	Диференційований залік
OK10	Фізичне виховання (із фізичною культурою II курсу)*	5,5	Диференційований залік
1.2 Обов'язкові освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності			
OK11	Ботаніка з фізіологією рослин*	5,5	Диференційований залік
OK12	Землеробство з ґрунтознавством	6,5	Курсова робота, Екзамен,
OK13	Агрохімія*	5	Диференційований залік
OK14	Основи тваринництва і бджільництва	2,5	Диференційований залік
OK15	Економіка сільського господарства	2	Диференційований залік
OK16	Комп'ютеризація с/г виробництва (з інформатикою I курсу)*	1,5	Диференційований залік
OK17	Основи менеджменту, підприємництва і агробізнесу	3	Диференційований залік
OK18	Сільськогосподарські машини та їх використання	5	Екзамен

OK19	Технологія в галузі рослинництва	9	Курсова робота, Екзамен
OK20	Технологія в галузі тваринництва	6	Екзамен
OK21	Охорона праці в галузі та БЖД	2,5	Екзамен
OK22	Трактори і автомобілі*	4,5	Екзамен
OK23	Основи керування автомобілем та правила дорожнього руху	3,5	Екзамен
OK24	Організація і планування діяльності аграрних формувань	3	Екзамен
OK25	Ягідництво	2	Диференційований залік
OK26	Плодоовочівництво	3,5	Екзамен
OK27	Захист рослин	4	Диференційований залік
OK28	Технологія заготівлі і зберігання с/г продукції з основами переробки	5	Диференційований залік
OK29	Насінництво і селекція	3,5	Диференційований залік
Практична підготовка			
<i>Навчальні практики</i>			
OK29	Ботаніка	1,5	Диференційований залік
OK30	Землеробство і ґрунтознавство	3	Диференційований залік
OK31	Агрохімія	1,5	Диференційований залік
OK32	Оператор ветеринарної обробки	1,5	Диференційований залік
OK33	Захист рослин	1,5	Диференційований залік
OK34	Плодоовочівництво	1,5	Диференційований залік
OK35	Ягідництво	1,5	Диференційований залік
OK36	Технологія в галузі тваринництва	1,5	Диференційований залік
OK37	Технологія в галузі рослинництва	4,5	Диференційований залік
OK38	Технологія заготівлі і зберігання с/г продукції з основами переробки	1,5	Диференційований залік
OK39	Організація і планування фермерського господарства	1,5	Диференційований залік
OK40	Тракторист-машиніст с.-г. виробництва категорії "А"	6	Диференційований залік
<i>Виробничі практики</i>			
OK41	Технологічна практика	24	Захист звіту

OK42	Переддипломна (професійна) практика	6	Захист звіту
Атестація здобувачів фахової передвищої освіти			
OK41	Атестація здобувачів фахової передвищої освіти	1	Кваліфікаційний іспит
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		161,5	
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)			
ВК1.1	Основи електрифікації і автоматизації с/г виробництва	2	Диференційований залік
ВК1.2	Електрифікація сільського господарства		
ВК2.1	Діловодство	2	Диференційований залік
ВК2.2	Сучасні ділові папери		
ВК3.1	Основи будівельної справи	2	Диференційований залік
ВК3.2	Матеріалознавство		
ВК4.1	Агрометеорологія з основами кліматології	2	Диференційований залік
ВК4.2	Сільськогосподарська метеорологія		
ВК5.1	Основи ветеренарії і зоогієни	3	Диференційований залік
ВК5.2	Здоров'я тварин		
ВК6.1	Основи стандартизації і сертифікації	2	Диференційований залік
ВК6.2	Стандартизація і сертифікація с/г продукції		
ВК7.1	Діджиталізація сільського господарства	3	Диференційований залік
ВК7.2	Цифрові технології в сільському господарстві		
ВК8.1	Кормовиробництво	2,5	Диференційований залік
ВК8.2	Технологія виробництва і заготівлі кормів		
Загальний обсяг вибіркового освітніх компонентів:		18,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП		180	

Структурно-логічна схема ОПП Організація і технологія ведення фермерського господарства

3. Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти ОПП «Організація і технологія ведення фермерського господарства», спеціальності 201 «Агрономія» здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть входити представники роботодавців та їх об'єднань, наукових установ, інших організацій, відповідно до положення про екзаменаційну комісію.

На кваліфікаційний іспит виносяться наступні дисципліни: «Трактори і автомобілі», «Сільськогосподарські машини та їх використання», «Технологія в галузях рослинництва», «Технологія в галузях тваринництва», «Охорона праці та БЖД», «Технологія заготівлі і зберігання с/г продукції з основами переробки», «Організація і планування діяльності аграрних формувань».

Кваліфікаційний іспит передбачає розв'язання теоретичних та практичних завдань з організації і технології ведення фермерського господарства.

Особі, яка успішно склали кваліфікаційний іспит на підставі рішення екзаменаційної комісії видають документ встановленого зразка про присудження здобувачу освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра з присвоєнням кваліфікації – фаховий молодший бакалавр з агрономії. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти.

Законодавчою базою формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Коледжі є Закон України «Про фахову передвищу освіту» (розділ IV, стаття 17). За вимогами Закону система внутрішнього забезпечення якості є одним з трьох елементів системи забезпечення якості фахової передвищої освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти у Коледжі передбачає здійснення таких процедур і заходів:

Процедури та заходи внутрішнього забезпечення якості освіти згідно з Законом України «Про фахову передвищу освіту»	Перелік процедур, визначених Типовим аграрним фаховим коледжем щодо системи внутрішнього забезпечення якості освіти
1) визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін	Принципи та процедури забезпечення якості фахової передвищої освіти в Коледжі перш за все спрямовані на гарантоване забезпечення вимог та очікувань здобувачів освітніх послуг (вступників, студентів), а також роботодавців та органів державної влади управління освітніми послугами на рівні, визначеному державним стандартом, а також неперервне підвищення якості цих послуг із використанням ефективного зворотного зв'язку зі студентами, випускниками, роботодавцями. Розроблені та діють: Положення про організацію освітнього процесу.

	<p>Положення про рейтинг викладачів. Положення про внутрішню систему забезпечення якості фахової передвищої освіти Стратегія розвитку коледжу Положення про Наглядову раду</p>
<p>2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам - за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій</p>	<p>Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою із урахуванням позицій зацікавлених сторін, зі змінами, внесеними відповідно до нормативних документів, розглянута і схвалена на засіданні педагогічної ради (протокол № 1 від «31» серпня 2022 року та введена в дію з 1.09.2022 року наказом в. о. директора Мирогощанського аграрного фахового коледжу № 114 від «31» серпня 2022 року.</p>
<p>3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-професійних програм проводиться за вимогами відповідного положення, розробленого в Коледжі. Критерії, за якими відбувається перегляд освітньо-професійної програми, формулюються як результат зворотного зв'язку із педагогічними працівниками, студентами, випускниками, роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі, потреб суспільства та ринку праці. Показниками сучасності освітньо-професійної програми є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оновлюваність; • участь роботодавців у розробці та внесенні змін у освітньо-професійну програму; • рівень задоволеності випускників змістом освітньо-професійної програми; • відгуки роботодавців про рівень підготовки випускників. <p>Розроблено та діє Положення про освітньо-професійну програму</p>
<p>4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо)</p>	<p>Інформація про освітньо-професійні програми, кваліфікації, робочі програми дисциплін оприлюднюються на вебсайті Коледжу. Розроблені та діють:</p> <p>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі</p> <p>Положення про проміжну атестацію</p> <p>Положення про організацію освітнього процесу.</p> <p>Правила прийому до Коледжу.</p> <p>Положення про приймальну комісію.</p> <p>Положення про мотиваційний лист.</p>

	<p>Положення про апеляційну комісію. Положення про вступні випробування. Положення про адміністративну раду.</p>
<p>5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу</p>	<p>Система оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти включає такі види контролю: поточний, підсумковий (семестровий), директорський, а також контроль під час атестації. Викладачами розроблено критерії оцінювання знань студентів.</p> <p>Для врахування думки студентів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться анкетування студентів і випускників, які обговорюються на педагогічних та методичних радах.</p> <p>Розроблені та діють: Положення про апеляційну комісію Положення про директорські контрольні роботи в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі Положення про семестровий контроль знань студентів в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі Положення про екзамен і заліки</p>
<p>6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу</p>	<p>Оцінювання педагогічних працівників здійснюється шляхом визначення їхніх рейтингів, які прописані у Положенні про рейтингову оцінку діяльності педагогічних працівників у Мирогощанському аграрному фаховому коледжі.</p> <p>Оцінювання педагогічних працівників також здійснюється шляхом аналізу виконання ними посадових обов'язків та планів роботи під час проведення атестації.</p> <p>Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників згідно з планом, який складається на календарний рік, розглядається на засіданні Педагогічної ради та затверджується директором коледжу.</p> <p>Коледж забезпечує різні форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щороку.</p> <p>У самому закладі реалізуються власні програми та форми підвищення кваліфікації (семінари, майстер-класи, конференції, вебінари, круглі столи, школи молодого викладача тощо)</p>
<p>7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною</p>	<p>Ресурсами для організації освітнього процесу відповідно до діючих Ліцензійних умов в Коледжі є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальний план; • навчальні програми дисциплін та усіх видів практики; • робочі програми освітніх компонент.

<p>програмою</p>	<ul style="list-style-type: none"> • належне навчально-методичне забезпечення (комплекси) навчальних дисциплін; • сучасні інформаційні джерела та комп'ютерна техніка; • офіційний вебсайт коледжу; • інтернет-зв'язок; • бібліотека із сучасною навчальною літературою, фаховими періодичними виданнями; • інформаційно-комунікаційні засоби зв'язку; • наявність баз для проведення всіх видів практики; <p>Розроблені та діють: Стратегія розвитку коледжу. Колективний договір Положення про призначення академічної стипендії у Мирогощанському аграрному фаховому коледжі. Положення про преміювання та надання матеріальної допомоги в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі Положення про студентський гуртожиток Положення про бібліотеку Положення про психологічну службу</p>
<p>8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу</p>	<p>Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в коледжі сприяють: Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО) Анкети для проведення онлайн-опитування студентів, випускників коледжу та роботодавців про якість підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою, які розміщені на офіційному вебсайті Коледжу.</p>
<p>9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій</p>	<p>Інформація про освітньо-професійні програми, навчальні плани і робочі програми навчальних дисциплін, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій оприлюднюється на офіційному вебсайті Коледжу, відповідно до Положення про сайт коледжу.</p>
<p>10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності</p>	<p>Розроблено та діє Положення про академічну доброчесність, проводяться заходи щодо запобігання та виявлення академічної недоброчесності. Студенти всіх форм навчання, несуть академічну відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загальноприйнятих правил цитування. Розроблені та діють: Положення про курсове проектування Положення про дипломне проектування</p>

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти	Процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти включають: <ul style="list-style-type: none"> - ліцензування освітньої діяльності; - акредитацію освітньо-професійних програм; - кваліфікаційні іспити; - моніторинг якості освіти; - атестацію педагогічних працівників; - громадський нагляд
12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти	Студенти залучені до реалізації внутрішньої системи забезпечення якості через: <ul style="list-style-type: none"> - участь у роботі педагогічної та адміністративної ради, старостаті, стипендіальній комісії та інших органах студентського самоуправління; - опитування здобувачів фахової передвищої освіти; - проведення зустрічей з адміністрацією коледжу щодо якості освітньо-професійних програм та організації освітнього процесу. Роботодавці беруть участь у формуванні освітньо-професійної програми, організації дуальної форми освіти на місцях можливого, забезпечують працевлаштування випускників, є членами Наглядової ради Коледжу. Розроблені та діють: <ul style="list-style-type: none"> Положення про наглядову раду Положення про педагогічну раду Положення про адміністративну раду Положення про студентське самоврядування Положення про старостат Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти Перелік баз практики для студентів коледжу
13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі	Підхід до організації освітнього процесу в Коледжі передбачає: заохочення здобувачів фахової передвищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; <ul style="list-style-type: none"> - створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів фахової передвищої освіти; - побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства здобувачів фахової передвищої освіти та адміністрації, педагогічних та інших працівників Коледжу.
14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них	Відповідно до змін нормативних документів, сучасних вимог ринку праці та результатів моніторингу якості освіти випускників вносяться відповідні зміни у навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітньо-професійної програми.

7. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	СК16	СК17	СК18	СК19	СК20
РН1	•	•			•			•	•		•			•		•		•	•	•								
РН2		•	•	•		•			•	•		•	•				•	•	•	•								
РН3	•						•	•				•	•		•			•	•	•								
РН4	•					•	•	•				•	•				•	•	•	•							•	
РН5			•		•					•	•			•		•		•	•	•								
РН6	•			•				•	•				•		•		•	•	•	•								
РН7					•	•					•	•		•	•					•								
РН8		•	•	•			•			•			•	•		•												
РН9				•				•	•		•		•		•			•										
РН10	•		•		•	•	•					•		•	•		•	•	•	•								
РН11			•	•	•	•	•						•		•	•		•	•	•								
РН12		•				•	•			•	•		•					•										
РН13	•		•		•			•	•		•	•		•		•			•								•	
РН14				•				•											•							•		
РН15	•	•	•			•		•				•		•	•	•	•			•								
РН16			•	•		•	•		•	•		•			•	•		•		•							•	
РН17		•			•			•		•			•	•			•		•	•							•	
РН18		•		•			•		•		•	•			•		•	•		•							•	
РН19																					•							
РН20																												•
РН21																									•			
РН22																						•						
РН23																								•				
РН24																							•		•			

Примітки: РН 1 – результат навчання (визначений у розділі 7).

ЗК 1 – загальна компетентність (визначена у розділі 6).

СК 1 – спеціальна компетентність (визначена у розділі 6).

- позначка означає, що певний результат навчання забезпечується певними компетентностями.

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо професійна програма

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти».
URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij_-shodo-rozroblennya-standartiv-fahovoyi-peredvishoyi-osviti
6. Наказ міністерства освіти і науки від 05.12.2018 № 1339 «Про внесення змін до стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/201-agronomiya-bakalavr.pdf>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» URL:
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdijsnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
8. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdijsnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
9. Стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія освітньо-професійного ступеня – фаховий молодший бакалавр затверджений і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2021р. № 743. URL:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvishcha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2021/06/30/201.Ahronomiya.30.06.docx>